

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องกลยุทธ์การสร้างพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติดของหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ผู้วิจัยได้นำเสนอทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพและปัญหาของพลังชุมชนในการแก้ไขยาเสพติดในหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

ตอนที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การสร้างพลังชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

ตอนที่ 1 สภาพและปัญหาของพลังชุมชนในการแก้ไขยาเสพติดในหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

ผู้วิจัยศึกษาสภาพและปัญหาของพลังชุมชนในการแก้ไขยาเสพติดในหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก โดยการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์นั้นผู้วิจัยสัมภาษณ์กำนัน / สารวัตรกำนัน จำนวน 7 คน สมาชิกสภาเทศบาลตำบลพบพระ จำนวน 2 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพบพระ จำนวน 2 คน กลุ่มแม่บ้าน จำนวน 4 คน กรรมการหมู่บ้าน จำนวน 8 คน หัวหน้าคุ้มบ้าน จำนวน 15 คน ประธานชุมชนเขตเทศบาลตำบลพบพระ จำนวน 2 คน และตัวแทนประชาชน จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 50 คน จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาทำการสรุปและนำเสนอให้ผู้นำชุมชนได้รับทราบในการสนทนากลุ่ม เพื่อตรวจสอบข้อมูลตามประเด็นที่กำหนด และให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อเพิ่มเติมข้อมูลให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ในการสนทนากลุ่มมีผู้ร่วมการสนทนา จำนวน 12 คน ซึ่งประกอบด้วยประชาชนหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ซึ่งอยู่อาศัยในหมู่บ้านไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 7 คน และนักพัฒนา จำนวน 5 คน ประกอบด้วย กำนัน สมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 1 คน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ/ พนักงานราชการ ที่มีหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 3 คน (ที่ทำการครองอำเภอพบพระ 1 คน สถานีตำรวจภูธรพบพระ 1 คน และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอพบพระ 1 คน) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มในด้านต่างๆ สรุปดังนี้

1.1 สถานภาพของผู้ให้การสัมภาษณ์

ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้การสัมภาษณ์ ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงสถานภาพของผู้ให้การสัมภาษณ์ จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้

สถานะภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	36	72
หญิง	14	28
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	1	2
21 - 30 ปี	4	8
31 - 40 ปี	10	20
41 - 50 ปี	19	38
51 - 60 ปี	15	30
61 ปี ขึ้น	1	2
3. สถานภาพสมรส		
โสด	5	10
สมรส	44	88
หม้าย	1	2
4. การศึกษา		
ประถมศึกษา	32	64
มัธยมศึกษา	14	28
ปริญญาตรี	4	8
5. อาชีพ		
เกษตรกร	34	68
ค้าขาย	7	14
รับจ้าง	7	14
อื่น ๆ	2	4

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถานะภาพ	จำนวน	ร้อยละ
6. รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 3,000 บาท	-	-
3,001 - 5,000 บาท	15	30
5,001 - 7,000 บาท	12	24
7,001 - 10,000 บาท	18	36
10,000 บาท ขึ้นไป	5	10
7. ตำแหน่ง หน้าที่ หรือบทบาทในหมู่บ้าน/ชุมชน		
กำนัน	1	2
ผู้ใหญ่บ้าน	-	-
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	2	4
แพทย์ประจำตำบล	1	2
สารวัตรกำนัน	1	2
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	2	4
สมาชิกสภาเทศบาล	1	2
กลุ่มแม่บ้าน	7	14
หัวหน้าคุ้มบ้าน	8	16
ประธานชุมชน	4	8
กรรมการหมู่บ้าน	7	14
ตัวแทนภาคประชาชน	16	32

จากตารางที่ 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ในหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก จำนวน 50 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 72 ,ด้านอายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 38 ,ด้านสถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 88 ด้านการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 64 ด้านอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 68 ด้านรายได้ต่อเดือนระหว่าง 7,001 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36 และ ตำแหน่งหน้าที่หรือบทบาทในหมู่บ้าน ตัวแทนภาคประชาชน คิดเป็นร้อยละ 32

1.2 สภาพของพลังชุมชนในการแก้ไขยาเสพติดในหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1

ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

ผลการวิเคราะห์สภาพของพลังชุมชนในการแก้ไขยาเสพติด ในหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ปราชญ์ดั่งตารางที่ 3 - 6

ตารางที่ 3 แสดงสภาพของพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในหมู่บ้าน/ชุมชน

อันดับที่	สภาพด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในหมู่บ้าน/ชุมชน	ความถี่
	1. วิธีการหรือกระบวนการของผู้นำชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน	
1	มีการจัดประชุมประจำเดือน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารจากอำเภอ	25
2	มีการออกความคิดและหาตัวอย่างจากที่อื่น ๆ มาให้หมู่บ้านและชุมชนได้รับรู้	18
3	มีการแนะนำและคิดป้ายรณรงค์ในสถานที่ต่าง ๆ	7
	2. วิธีการหรือกระบวนการของปราชญ์ชาวบ้านที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน	
1	มีการไปร่วมประชุมและเสนอแนะความคิดเป็นบางครั้ง	35
2	มีการค้นหาวิธีแนวทางพัฒนาในการบำบัดรักษาผู้เสพ	15
	3. วิธีการหรือกระบวนการของพระสงฆ์ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน	
1	มีโดยการเทศนาในวันสำคัญทางศาสนา	28
2	มีบ้างโดยการอบรมในวันสำคัญทางศาสนา และบอกกล่าวฝากผู้ปกครอง	22

ตารางที่ 3 (ต่อ)

อันดับที่	สภาพด้านการแก้ไขปัญหาย่อยที่มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในหมู่บ้าน/ชุมชน	ความถี่
	4. วิธีการหรือกระบวนการของประชาคมหมู่บ้านที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน	
1	มีการแนะนำหรือถ้ารู้เบาะแสดก็จะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	41
2	มีบ้างเนื่องจากการประชาคมบางครั้งไม่ได้มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหายาเสพติด แต่จะมุ่งเน้นเรื่องเศรษฐกิจ การทำมาหากินและการอาชีพ	9
	5. วิธีการหรือกระบวนการของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน	
1	จัดให้มีชุด ชรบ.และหัวหน้าคุ้มบ้านต่าง ๆ การเดินเวรยาม และตั้งจุดตรวจในหมู่บ้านและสนับสนุนปัจจัยในการทำงานเป็นบางครั้ง และแจ้งเบาะแสด	29
2	ฝึกอบรมและให้ความรู้สอดแทรกในการอบรมให้กับผู้กลุ่มต่าง ๆ	11
3	ตำรวจมาร่วมตรวจตราในหมู่บ้านเป็นครั้งคราว และจะให้เบอร์โทรศัพท์ไว้ติดต่อ	10

จากตารางที่ 3 ด้านการแก้ไขปัญหาย่อยที่มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในหมู่บ้าน/ชุมชน พบว่า จากทุกภาคส่วนมีวิธีการและกระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะผู้นำ ปราชญ์ชาวบ้าน จัดให้มีการประชุม ให้ความรู้และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร พระสงฆ์ จัดให้มีการเทศนาให้ประชาชนในวันสำคัญทางศาสนา เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้จัดให้มีการเดินเวรยาม ตั้งจุดตรวจเป็นครั้งคราว และให้มีวิธีการติดต่อโดยให้เบอร์โทรศัพท์ในการแจ้งเบาะแสด

ตารางที่ 4 แสดงสภาพของพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต ด้านการใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน

อันดับที่	สภาพด้านการใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน	ความถี่
1	1. ความสามัคคีของคนในหมู่บ้าน/ชุมชนมีส่วนช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของหมู่บ้าน	29
	2. ความสามัคคีทำให้อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข โดยจะแบ่งออกเป็นกลุ่มเพื่อช่วยเหลือแบ่งภาระช่วยกันดูแลในวงญาติพี่น้อง	
2	มีการทำกิจกรรมร่วมกันในวันที่สำคัญของหมู่บ้าน/ชุมชน	18
1	2. ภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนในหมู่บ้าน/ชุมชนมีส่วนช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของหมู่บ้าน	37
	1. มีมากจะใช้กฎเกณฑ์ของหมู่บ้านที่มีแต่เดิม เช่น พ่อแม่จะต้องเป็นผู้ นำ และตัวอย่างที่ดีของลูกหลาน	
2	มีบ้างการรักษาคนเจ็บคนป่วย เช่น การรักษาทางสมุนไพรที่มีในหมู่บ้าน	13
1	3. ความรู้ที่เกิดจากวัฒนธรรมในหมู่บ้าน/ชุมชนมีส่วนช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของหมู่บ้าน	38
	1. มีการจัดงานประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น งานลอยกระทง งานแห่เทียนพรรษา การแข่งขันกีฬา จะให้มีการประชาสัมพันธ์ถึงพิษภัยและโทษของยาเสพติด เช่นติดป้ายในขบวนแห่กิจกรรมต่าง ๆ	
2	มีการพบปะของกลุ่มพี่น้องว่ากล่าวตักเตือน เช่น วันสงกรานต์รดน้ำคำหัวผู้สูงอายุจะมีสวดแทรกให้รู้ถึงพิษภัยและโทษยาเสพติด	12
1	4. ความรู้ที่เกิดจากการนับถือศาสนาต่าง ๆ ของคนในหมู่บ้าน/ชุมชนมีส่วนช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของหมู่บ้าน	44
	1. ศาสนาพุทธมีคำสอนให้ทุกคนทำบุญ และงดเว้นอบายมุขหรือศีล 5 ข้อ	
2	ศาสนาพุทธศาสนาสอนไม่ให้คนไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด	6

จากตารางที่ 4 สภาพด้านการใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน พบว่า ความสามัคคี ทำให้อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข โดยจะแบ่งออกเป็นกลุ่มเพื่อช่วยเหลือแบ่งภาระช่วยกันดูแลในวงญาติพี่น้อง จะมีการทำกิจกรรมร่วมกันในวันที่สำคัญ โดยจะใช้กฎเกณฑ์ของหมู่บ้านที่มีแต่เดิม เช่น พ่อแม่จะต้องเป็นผู้นำ และตัวอย่างที่ดีของลูกหลาน การรักษาคณเฑาะพวย เช่น การรักษาทางสมุนไพร การจัดงานประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น งานลอยกระทง งานแห่เทียนพรรษา การแข่งขันกีฬา จะให้มีการประชาสัมพันธ์ถึงพิษและโทษของยาเสพติด เช่น คิดป้ายในขบวนแห่กิจกรรมต่าง ๆ และวันสงกรานต์คนนำคำหว่าผู้สูงอายุจะมีสอดแทรกให้รู้ถึงพิษภัยและโทษยาเสพติด ในส่วนของศาสนาพุทธก็มีคำสอนให้ทุกคนมาทำบุญ และให้เร่งเว้นอบายมุขหรือศีล 5 ข้อ สอนไม่ให้คนไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

ตารางที่ 5 แสดงสภาพของพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด ด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับ และบทลงโทษที่สอดคล้อง กับหมู่บ้าน/ชุมชน

อันดับที่	สภาพด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับ และบทลงโทษที่สอดคล้อง กับหมู่บ้าน/ชุมชน	ความถี่
1	1. การจัดตั้งกฎระเบียบ หรือข้อบังคับเพื่อแก้ไขปัญหา มีการตั้งกฎระเบียบในหมู่บ้าน เช่น ตัดน้ำ ตัดไฟ และการไม่ให้ยืมของเครื่องใช้ในหมู่บ้าน และถ้ามีในครั้งต่อไปจะแจ้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและตำรวจ	38
2	มีการตั้งค่าปรับเงินเข้าหมู่บ้านโดยพิจารณาของคณะกรรมการหมู่บ้าน	12
1	2. สมาชิกในหมู่บ้าน/ชุมชน เกิดความเข้าใจและถือปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของหมู่บ้าน/ชุมชน	39
2	การตั้งกลุ่มให้คำรับรองความประพฤติของผู้ที่เกี่ยวข้อง	8
3	มีความเข้าใจ แต่ยังไม่เข้มแข็งที่นำไปถือปฏิบัติ	3
	3. มีการรณรงค์โดยใช้สื่อของรัฐ เช่น โปสเตอร์ แผ่นพับ	
1	3. ในหมู่บ้านได้มีการกำหนดบทลงโทษ ใครทำผิดจะตักเตือนก่อน ถ้ายังกระทำผิดอีกจะต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายตำรวจและอำเภอ	28
2	มีระดับขั้นของบทลงโทษตามฐานะและการดำรงตำแหน่ง	12
3	ให้มีการรับรองความประพฤติ	10

ตารางที่ 5 (ต่อ)

อันดับที่	สภาพด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับ และบทลงโทษที่สอดคล้อง กับหมู่บ้าน/ชุมชน	ความถี่
1	4. สมาชิกในหมู่บ้าน/ชุมชน เกิดความเข้าใจและถือปฏิบัติตาม บทลงโทษของหมู่บ้าน/ชุมชน เกิดความเข้าใจ หากมีผู้เกี่ยวข้องจะมีการประชุมและกำหนด บทลงโทษหรือแจ้งเจ้าหน้าที่รับไปดำเนินคดี	40
2	คนในหมู่บ้านต่างฝ่ายประกอบอาชีพส่วนตัว หลายคนหลายความคิด	6
3	มีการประสานเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เพื่อกระจายข้อมูลข่าวสาร	4

จากตารางที่ 5 สภาพด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับ และบทลงโทษที่สอดคล้องกับหมู่บ้าน/ชุมชน พบว่า มีการตั้งกฎระเบียบในหมู่บ้าน เช่น ตัดน้ำ ตัดไฟ ไม่ให้ยืมของเครื่องใช้ในหมู่บ้าน การตั้งค่าปรับเงินเข้าหมู่บ้านโดยพิจารณาของคณะกรรมการหมู่บ้าน มีการตั้งกลุ่มให้คำรับรองความประพฤติของผู้ที่เกี่ยวข้องแต่ยังไม่เข้มแข็งที่จะนำไปถือปฏิบัติ มีการณรงค์โดยใช้สื่อของรัฐ เช่น โปสเตอร์ แผ่นพับ หากใครทำผิดจะคัดเตือนก่อน ถ้ายังกระทำผิดอีกจะต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ ฝ่ายตำรวจ โดยให้เจ้าหน้าที่รับไปดำเนินคดี มีระดับชั้นของบทลงโทษตามฐานะและการดำรงตำแหน่งในหมู่บ้าน สำหรับด้านการสร้างความเข้าใจของคนในหมู่บ้านต่างฝ่ายประกอบอาชีพส่วนตัว หลายคนหลายความคิด และจะมีการประสานเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เพื่อกระจายข้อมูลข่าวสาร

ตารางที่ 6 แสดงสภาพของพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการสร้างทางเลือกและโอกาสให้แก่ผู้ที่ก่อปัญหา

อันดับที่	สภาพด้านการสร้างทางเลือกและโอกาสให้แก่ผู้ที่ก่อปัญหา	ความถี่
	1. วิธีการหรือแนวทางปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ก่อปัญหา เช่น ผู้เสพ ผู้ติด	
1	ยาเสพติดได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น	32
2	ผู้เสพนำตัวไปเข้ารับการรักษา และผู้ค้าแจ้งผู้นำหมู่บ้านและตำรวจ	14
3	ส่งเสริมสนับสนุนด้านอาชีพและปัจจัยการดำรงชีวิต เก็บบันทึกข้อมูลประวัติของผู้ที่มาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด	4
	2. หากมีวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ก่อปัญหา เช่น ผู้เสพ	
1	ผู้ติดยาเสพติดได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ บรรลุตามวัตถุประสงค์ ในช่วงแรก ๆ หลังจากนั้นควรมีการ สนับสนุนด้านอาชีพหรือปัจจัยการทำมาหากิน ซึ่งบางรายสามารถ เลิกหรือกลับมามีพฤติกรรมอีก	34
2	บางคนเมื่อได้รับการบำบัดรักษาแล้ว จะกลับมาเกี่ยวข้องกับอีก อาจจะ เป็นเพราะว่ามีปัญหาทางครอบครัว หรือไม่ได้รับการบำบัดรักษาดี เท่าที่ควร	16

จากตารางที่ 6 สภาพด้านการสร้างทางเลือกและโอกาสให้แก่ผู้ที่ก่อปัญหา พบว่า ผู้เสพจะถูกนำตัวไปเข้ารับการรักษาและส่งเสริมอาชีพ และผู้ค้าแจ้งผู้นำหมู่บ้านและตำรวจ การเก็บบันทึกข้อมูลประวัติของผู้ที่มาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งในช่วงแรก ๆ ซึ่งบางรายสามารถเลิกหรือกลับมามีพฤติกรรมอีก อาจจะเป็นเพราะว่ามีปัญหาทางครอบครัว หรือไม่ได้รับการบำบัดรักษาดีเท่าที่ควร หลังจากนั้นได้มีการสนับสนุนด้านอาชีพหรือปัจจัยการทำมาหากิน

ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพของพลังชุมชนในการแก้ไขยาเสพติด ในหมู่บ้าน พบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม สรุปได้ดังนี้

1. สภาพของพลังชุมชนด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ในหมู่บ้าน/ชุมชน พบว่า จากทุกภาคส่วนมีวิธีการและกระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหายาเสพติด โดยผู้นำหมู่บ้านจัดมีการประชุมราษฎรในหมู่บ้าน/ชุมชนเป็นประจำเดือนทุกเดือน โดยแจ้งที่ประชุมเกี่ยวกับข้อราชการต่าง ๆ และปราชญ์ชาวบ้านจะให้ความรู้และเผยแพร่ในวาระ หรือเมื่อได้รับเชิญจากผู้นำหมู่บ้านให้เข้าร่วมประชุมแต่ละครั้ง พร้อมทั้งจัดให้มีประชามใน หมู่บ้านเป็นกรณีที่เกิดปัญหาและกระทบผลถึงความเป็นอยู่ของประชาชน ในส่วนพระสงฆ์จัดให้ มีการเทศนาให้ประชาชนในวันสำคัญทางศาสนา สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐได้จัดให้มีการเดินเวร ยามในหมู่บ้าน เช่น ชูรักษาความสงบเรียบร้อยประจำหมู่บ้าน ตั้งจุดตรวจเป็นครั้งคราวบริเวณ ทางเข้าหมู่บ้านหรือบริเวณสถานที่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว และให้มีวิธีการติดต่อโดยให้เบอร์ โทรศัพท์ในการแจ้งเบาะแสและส่งข้อมูลข่าวสาร

2. สภาพด้านการใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน พบว่า ความสามัคคีทำให้อยู่ ด้วยกันอย่างมีความสุข โดยจะแบ่งออกเป็นกลุ่มเพื่อช่วยเหลือแบ่งภาระช่วยกันดูแลในวงญาติที่ นื่อง จะมีการทำกิจกรรมร่วมกัน บางครั้งอาจใช้คนบ้านใกล้เคียงในแบ่งเบาภาระช่วยกันดูแล โดยจะใช้กฎเกณฑ์ของหมู่บ้านที่มีแต่เดิม เช่น พ่อแม่จะต้องเป็นผู้ดูแล และตัวอย่างที่ดีของลูกหลาน การรักษาคณเฑาะพวย เช่น การรักษาทางสมุนไพรที่มีอยู่ในหมู่บ้าน หากไม่รักษาหรือเกินขีด ความสามารถจะนำส่งสถานอนามัยใกล้บ้านหรือโรงพยาบาล ส่วนการจัดงานประเพณีและ วัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น งานลอยกระทง งานแห่เทียนพรรษา การแข่งขันกีฬา จะให้มีการ ประชาสัมพันธ์ถึงพิษและโทษของยาเสพติด เช่น คิดป้ายในขบวนแห่กิจกรรมต่าง ๆ และวัน สงกรานต์รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุจะมีสอดแทรกให้รู้ถึงพิษภัยและโทษยาเสพติด ในส่วนของศาสนา พุทธ โดยพระสงฆ์จะมีคำสอนให้ทุกคนมาทำบุญทำทาน และให้งดเว้นอบายมุขต่าง ๆ หรือ การบำเพ็ญบุญใน สัต 5 ข้อ และเน้นย้ำไม่รับเงินนิมนต์สำหรับบุคคลที่ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

3. สภาพด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับ และบทลงโทษที่สอดคล้องกับหมู่บ้าน/ ชุมชน พบว่า ปัจจุบันยังมีการตั้งกฎระเบียบในหมู่บ้าน เช่น คัดน้ำ คัดไฟ ไม่ให้ยืมของเครื่องใช้ ในหมู่บ้าน การตั้งค่าปรับเงินเข้าหมู่บ้านเป็นกองทุนของหมู่บ้านเพื่อใช้จ่ายโดยพิจารณาของ คณะกรรมการหมู่บ้าน การตั้งกลุ่มให้คำรับรองความประพฤติของผู้ที่เกี่ยวข้องแต่ยังไม่เข้มแข็ง ที่จะนำไปถือปฏิบัติได้ สำหรับการรณรงค์โดยใช้สื่อของรัฐ เช่น โปสเตอร์ แผ่นพับ หากใครทำผิด จะตักเตือนก่อน ถ้ายังกระทำผิดอีกจะต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายตำรวจ หากมีการกระทำผิดให้เจ้าหน้าที่

รับไปดำเนินคดี มีระดับชั้นของบทลงโทษตามฐานะและการดำรงตำแหน่งในหมู่บ้าน สำหรับด้านการสร้างความเข้าใจของคนในหมู่บ้านต่างฝ่ายประกอบอาชีพส่วนตัว หลายคนหลายความคิด และจะมีการประสานเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เพื่อกระจายข้อมูลข่าวสาร

4. สภาพด้านการสร้างทางเลือกและโอกาสให้แก่ผู้ที่ก่อปัญหา พบว่า ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดจะถูกนำตัวไปเข้ารับการบำบัดและสนับสนุนส่งเสริมให้มีอาชีพอาชีพหลังการเข้ารับการบำบัดรักษา สำหรับผู้ค้าจะมีการแจ้งผู้นำในหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยให้มีการเก็บบันทึกข้อมูลประวัติของผู้ที่มาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทุกชั้นตอน ในการปฏิบัติการสร้างทางเลือกจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งในช่วงแรก ๆ บางรายสามารถเลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ แต่บางรายจะกลับมา มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องอีก อาจจะเป็นเพราะว่ามีปัญหาทางครอบครัว หรือไม่ได้รับการบำบัดรักษาดีเท่าที่ควร หลังจากนั้นได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนด้านอาชีพหรือปัจจัยการทำมาหากิน

1.3 ปัญหาของพลังชุมชนในการแก้ไขยาเสพติดในหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

ผลการวิเคราะห์ปัญหาของพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด ในหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ปราชญ์ ดังตารางที่ 7 - 10

ตารางที่ 7 แสดงปัญหาของพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด ด้านการแก้ไขปัญหา
อย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในหมู่บ้าน/ชุมชน

อันดับที่	ปัญหาค้านการแก้ไขปัญหายังมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในหมู่บ้าน/ชุมชน	ความถี่
1	1. ปัญหาหรือข้อขัดข้องในการที่จะให้ผู้นำชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดหาวิธีการหรือกระบวนการในการแก้ไขปัญห	45
2	2. ความประพฤติของผู้นำบางคนไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชน	3
3	3. ผู้นำชุมชนหรือหมู่บ้านไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการได้ตลอด	2
1	1. มีการมุ่งประกอบอาชีพทำมาหากิน ไม่มีเวลามากพอ	44
2	2. ปัญหาหรือข้อขัดข้องในการที่จะให้ปราชญ์ชาวบ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดหาวิธีการหรือกระบวนการในการแก้ไข	4
3	3. ไม่รู้บทบาทและอำนาจหน้าที่ในการการจัดการกับผู้ที่เกี่ยวข้อง	2
1	1. ประชาชนไม่ค่อยรู้จักหรือสนิทสนมมากนัก	42
2	2. ไม่มีค่อยมีเวลาพบปะประชาชน นอกจากวันสำคัญของหมู่บ้าน	4
3	3. พระสงฆ์ไม่ค่อยมีเวลาพบปะประชาชน	4
1	1. ปัญหาหรือข้อขัดข้องในการที่จะให้พระสงฆ์ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดหาวิธีการหรือกระบวนการในการแก้ไขปัญห	38
2	2. ไม่มีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกี่ยวกับชนิดและการแพร่ระบาดของรูปแบบใหม่	8
3	3. พระสงฆ์ในวัดมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอและไม่มีเวลา	4
1	1. พระสงฆ์ทำตนไม่เหมาะสมบางรูปยังสูบบุหรี่หรือดื่มเหล้า	4
1	1. ปัญหาหรือข้อขัดข้องในการที่จะให้ประชามหมู่บ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดหาวิธีการหรือกระบวนการในการแก้ไขปัญห	38
2	2. ประชาคมหมู่บ้านเป็นการจัดกระบวนการที่มุ่งการพัฒนาหมู่บ้านในเรื่องเกี่ยวข้องกับการทำมาหากินและความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ไม่ค่อยมีการประชามในเรื่องที่เกี่ยวกับการแก้ไขยาเสพติดอย่างเป็นทางการ	8
3	3. การจัดเวทีของประชามหมู่บ้านมีเวลาน้อย ทุกคนคิดภารกิจส่วนตัวและต้องต่อสู้กับสถานะเศรษฐกิจ	4
1	1. มีการใส่ร้ายใช้บัตรสนท่	4

ตารางที่ 7 (ต่อ)

อันดับที่	ปัญหาด้านการแก้ไขปัญหาย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในหมู่บ้าน/ชุมชน	ความถี่
1	5. ปัญหาหรือข้อขัดข้องในการที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดหาวิธีการหรือกระบวนการในการแก้ไขปัญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และมีส่วนรู้เห็นในกระบวนการค้ายาเสพติด	23
2	ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการบังคับขู่เข็ญ เรียกร้องทรัพย์สินเงินทอง	12
3	ขาดงบประมาณ ขาดกำลังเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่	10
4	ไม่มีการใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับอย่างจริงจัง เช่น จับไปแล้วปล่อยโดยมีสิ่งตอบแทน	3
5	บางคนไม่ค่อยสนใจในเรื่องของยาเสพติด บอกเป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และฝ่ายปกครอง	2

จากตารางที่ 7 ปัญหาด้านการแก้ไขปัญหาย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในหมู่บ้าน/ชุมชน พบว่า ความประพฤติของผู้นำบางคนไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชน มุ่งประกอบอาชีพทำมาหากินส่วนตัว ผู้นำชุมชนหรือหมู่บ้านไม่มีงบประมาณ นักปราชญ์ไม่รู้บทบาทและอำนาจหน้าที่ในการจัดการ ประชาชนไม่ค่อยรู้จักหรือมีความสนิทสนม ส่วนพระสงฆ์ไม่ทันกับสถานการณ์รูปแบบใหม่ มีจำนวนน้อย บางองค์ว่างตนไม่เหมาะสม เช่น สุนัขหรือค่อมสุรา ประชาคมหมู่บ้านเป็นการจัดกระบวนการที่มุ่งการพัฒนาหมู่บ้านในเรื่องเกี่ยวกับการทำมาหากินและความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ประชาคมไม่ได้มีการดำเนินงานในเรื่องที่เกี่ยวกับการแก้ไขยาเสพติด อย่างเป็นรูปธรรม มีการให้ร้ายป้ายสีใช้บัตรสนเท่ห์ และเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และมีส่วนรู้เห็นในกระบวนการค้ายาเสพติด ไม่มีงบประมาณในการปฏิบัติหน้าที่ ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการบังคับ เรียกร้องทรัพย์สินเงินทอง และไม่มีการใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับอย่างจริงจัง ตลอดจนบางครั้งไม่มีความสนใจเพราะไม่ใช้หน้าที่ของตน

ตารางที่ 8 แสดงปัญหาของพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด ด้านการใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน

อันดับที่	ปัญหาด้านการใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน	ความถี่
1	1. อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการที่จะสร้างความสามัคคีของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดของหมู่บ้าน ไม่เข้าใจในรูปแบบและข้อกำหนดของปัญหาและอาจมีผลกระทบเสียต่อตนเองให้ถูกใส่ร้าย	40
2	ทำคณวางเฉยเนื่องจากไม่ใช่ธุระของตนเอง กลัวถูกทำร้าย	10
1	2. อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการที่จะนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเสพติดของหมู่บ้าน การไม่เข้าใจกระบวนการนำมาใช้ปฏิบัติ ปกติจะใช้กันเองภายในครอบครัว เช่น พ่อแม่จะเป็นตัวอย่างของลูก ผู้นำเป็นตัวอย่างของราษฎรและชุมชน	38
2	ขาดงบประมาณสนับสนุน ซึ่งราษฎรจะต้องทำมาหากิน	10
3	จัดหาวิทยากรกระบวนการนำเสนอและให้ความรู้แก่ประชาชน	2
1	3. อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการที่จะนำความรู้ที่เกิดจากวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเสพติดของหมู่บ้าน วัฒนธรรมในหมู่บ้านบางอย่างไม่สามารถสอดแทรกหรือนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดได้ทุกครั้ง และไม่เกี่ยวข้องกัน	46
2	ไม่มีความรู้ที่นำมาเชื่อมโยงต่อกันได้	4
1	4. อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการที่จะนำความรู้ที่เกิดจากการนับถือศาสนาต่าง ๆ มาใช้ในการแก้ไขปัญหาเสพติดของหมู่บ้าน บางคนนับถือศาสนาอื่น แต่ไม่มีสถานที่ทำกิจกรรมทางศาสนา เช่น แรงงานต่างด้าวที่นับถือศาสนาอื่น	38
2	ไม่มีการนำวิธีการทางศาสนาเข้ามาแก้ไขปัญหอย่างจริงจัง ขาดวิทยากรที่ให้ความรู้ความเข้าใจทางพระสงฆ์	7
3	พระสงฆ์ทำตัวไม่เหมาะสม	5

จากตารางที่ 8 ปัญหาด้านการใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน พบว่า ประชาชนไม่เข้าใจในรูปแบบและข้อจำกัดของปัญหา การถูกใส่ร้าย การทำตนวางเฉย กลัวถูกทำร้าย การไม่เข้าใจกระบวนการนำมาใช้ปฏิบัติ ปกติจะใช้กันเองภายในครอบครัว เช่น พ่อแม่จะเป็นตัวอย่างของลูก ผู้นำเป็นตัวอย่างของราษฎรและชุมชน ไม่มีงบประมาณสนับสนุนจัดหาผู้ที่มีความชำนาญในการให้ความรู้แก่ประชาชน ตลอดจนวัฒนธรรมบางอย่างอย่างไม่สอดคล้องและเชื่อมโยงกันได้ และสำหรับด้านการนับถือศาสนา บางศาสนาไม่มีกิจกรรมทางศาสนา เช่น แรงงานต่างด้าว ซึ่งไม่มีการนำวิธีการทางศาสนาเข้ามาแก้ไขปัญหา

ตารางที่ 9 แสดงปัญหาของพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับใช้ และบทลงโทษที่สอดคล้อง กับหมู่บ้าน/ชุมชน

อันดับที่	ปัญหาด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับใช้ และบทลงโทษที่สอดคล้อง กับหมู่บ้าน/ชุมชน	ความถี่
1	1. อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการจัดตั้งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่จะใช้ ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของหมู่บ้าน การตั้งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มีการจัดตั้งกันเองในหมู่ผู้นำต่าง ๆ ไม่มีการปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ	42
2	กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นแบบเดิม ๆ ไม่มีรูปแบบใหม่ที่ชัดเจน	5
3	เจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละฝ่ายไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตั้งกฎ ระเบียบ	3
1	2. อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการสร้างความเข้าใจและให้ถือปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน เกี่ยวกับกฎระเบียบ หรือข้อบังคับที่จะนำมาใช้ ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของหมู่บ้าน ประชาชนไม่เข้าใจถึงขั้นตอนหรือการบังคับใช้	42
2	ไม่มีงบประมาณ การประชาสัมพันธ์น้อยมาก	6
3	กฎหรือระเบียบบางครั้งก็เลือกใช้กับผู้ที่มิอิทธิพล และญาติพี่น้อง	2

ตารางที่ 9 (ต่อ)

อันดับที่	ปัญหาด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับใช้ และบทลงโทษที่สอดคล้อง กับหมู่บ้าน/ชุมชน	ความถี่
	3. อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการกำหนดบทลงโทษเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติคของหมู่บ้าน	
1	บทลงโทษบางครั้งไม่เป็นไปตามบทลงโทษ เช่น โทษไม่ให้คนในหมู่บ้านเข้าร่วมกิจกรรมแต่อาศัยญาติหรือคนรู้จักผู้มีอิทธิพลทำแทน	35
2	การกำหนดบทลงโทษไม่มีการประชาคมอย่างทั่วถึงและเจ้าหน้าที่ไม่ได้เข้าร่วมพิจารณา	9
3	กำหนดบทลงโทษไม่เป็นธรรม	6
	4. อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการสร้างความเข้าใจและถือปฏิบัติไปในทางเดียวกัน เกี่ยวกับบทลงโทษที่จะนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาเสพติคของหมู่บ้าน	
1	ไม่มีการแจ้งผู้นำแต่ละฝ่ายในหมู่บ้านเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ	22
2	เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่มีเวลาในการสร้างความรู้ความเข้าใจในหมู่บ้าน/ชุมชนเพียงแต่จะได้มีการจัดฝึกอบรมหรือสัมมนาในหมู่บ้าน/ชุมชน	18
3	ขาดการประชาสัมพันธ์	10

จากตารางที่ 9 ปัญหาด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับ และบทลงโทษที่สอดคล้องกับหมู่บ้าน/ชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่พบว่า การตั้งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มีการจัดตั้งกันเองในหมู่บ้านต่าง ๆ ไม่มีการปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นแบบเดิม ๆ ไม่มีรูปแบบใหม่ที่ชัดเจน ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละฝ่ายไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตั้งกฎ ระเบียบ ประชาชนไม่เข้าใจถึงขั้นตอนหรือการบังคับใช้ ไม่มีงบประมาณการประชาสัมพันธ์ บางครั้งบทลงโทษก็เลือกใช้กับผู้มีอิทธิพล และญาติพี่น้อง บางครั้งไม่เป็นไปตามบทลงโทษ เช่น โทษไม่ให้คนในหมู่บ้านเข้าร่วมกิจกรรม แต่จะอาศัยญาติหรือคนรู้จักผู้มีอิทธิพลทำแทน ไม่มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ เจ้าหน้าที่ของรัฐสร้างความรู้ความเข้าใจในห้วงที่มีการจัดฝึกอบรมหรือสัมมนา การกำหนดบทลงโทษไม่มีการประชาคมอย่างทั่วถึงและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ได้เข้าร่วมพิจารณา การกำหนดบทลงโทษไม่เป็นธรรม

ตารางที่ 10 แสดงปัญหาของพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหาสุขภาพเสพคิด ด้านการสร้างทางเลือก และโอกาสให้แก่ผู้ที่ก่อปัญหา

อันดับที่	ปัญหาด้านการสร้างทางเลือกและ โอกาสให้แก่ผู้ที่ก่อปัญหา	ความถี่
1	1. อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการกำหนดวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติ เพื่อช่วยเหลือผู้ที่ก่อปัญหา เช่น ผู้เสพ ผู้คิดยาเสพคิดได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น ไม่มีการกำหนดวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติในประกาศในการค้นหาผู้เสพผู้คิดยาเสพคิด ตามสถานที่สาธารณะ ไว้ให้คนในหมู่บ้านหรือชุมชนรู้ว่า หากผู้เสพจะต้องได้รับการบำบัดรักษา เพื่ออยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนอย่างบุคคลทั่วไป และผู้ที่ค้าจะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายหรือระเบียบตั้งไว้อย่างเคร่งครัด	47
2	ยังไม่มีการจัดการกับผู้เสพผู้ค้า และไม่ได้รับการแก้ไข	3
1	2. อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการดำเนินการให้บรรลุมัตถุประสงค์ตามวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ก่อปัญหา เช่น ผู้เสพ ผู้คิดยาเสพคิดได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น	28
2	ขาดงบประมาณสนับสนุนให้อาชีพและที่ทำมาหากินในการช่วยเหลือผู้ที่ผ่านการบำบัดฟื้นฟู	16
3	ความต้องการทางด้านอาชีพไม่ตรงความถนัดของผู้เสพผู้คิดที่ผ่านการบำบัด	6
3	ความหวาดระแวงของผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษาว่าจะไม่ได้รับการตอบรับจากสังคมในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างคนปกติทั่วไป	6

จากตารางที่ 10 ปัญหาด้านการสร้างทางเลือกหรือโอกาสให้แก่ผู้ที่ก่อปัญหา พบว่าไม่มีการกำหนดวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติในประกาศในการค้นหาผู้เสพ ผู้คิดยาเสพคิด ตามสถานที่สาธารณะ ไว้ให้คนในหมู่บ้านหรือชุมชนรู้ว่า หากผู้เสพจะต้องได้รับการบำบัดรักษา เพื่ออยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนอย่างบุคคลทั่วไป และผู้ที่ค้าจะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายหรือระเบียบตั้งไว้อย่างเคร่งครัด ยังไม่มีการจัดการกับผู้เสพผู้ค้า และไม่ได้รับการแก้ไข ขาดงบประมาณสนับสนุนให้อาชีพและไม่ตรงความต้องการในการช่วยเหลือผู้ที่ผ่านการบำบัดฟื้นฟู เกิดความหวาดระแวงของผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษาว่าจะไม่ได้รับการตอบรับจากสังคมในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างคนปกติทั่วไป

ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาของพลังชุมชนในการแก้ไขยาเสพติด ในหมู่บ้าน พบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม สรุปได้ ดังนี้

1. ปัญหาด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในหมู่บ้าน/ชุมชน พบว่า พบว่า ส่วนใหญ่ผู้นำชุมชนหรือหมู่บ้าน ความประพฤติของผู้นำบางคนไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชน มุ่งประกอบอาชีพทำมาหากินส่วนตัว นักปราชญ์ไม่รับบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการจัดการ ประชาชนไม่ค่อยรู้จักหรือมีความสนิทสนม ส่วนพระสงฆ์ไม่ทันกับสถานการณ์รูปแบบใหม่ มีจำนวนน้อย พระสงฆ์บางรูปวางตนไม่เหมาะสม เช่น สุบнуหรีหรือคิมสุรา การประชุมหมู่บ้านเป็นการจัดกระบวนการที่มุ่งการพัฒนาหมู่บ้านเกี่ยวข้องกับการทำมาหากินและความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ไม่ได้มีการดำเนินงานในเรื่องที่เกี่ยวกับการแก้ไขยาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรม มีการให้ร้ายป้ายสีโดยใช้บัตรสนเท่ห์ และเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และมีส่วนรู้เห็นในกระบวนการค้ายาเสพติด ไม่มีงบประมาณในการปฏิบัติหน้าที่ ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการบังคับ เรียกร้องทรัพย์สินเงินทอง และไม่มีการใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับอย่างจริงจัง ตลอดจนบางครั้งไม่มีความสนใจเพราะไม่ใช่หน้าที่ของตน

2. ปัญหาด้านการใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน พบว่า ประชาชนไม่เข้าใจในรูปแบบและข้อกำหนดของปัญหา กลัวการถูกใส่ร้าย ถูกทำร้ายชีวิตและทรัพย์สิน บางครั้งต้องวางตัวไม่ยอมเข้าไปยุ่งเกี่ยว การไม่เข้าใจกระบวนการนำมาใช้ปฏิบัติ ปกติจะใช้กันเองภายในครอบครัว เช่น พ่อแม่จะเป็นตัวอย่างของลูก ผู้นำเป็นตัวอย่างของราษฎรและชุมชน ไม่มีแหล่งงบประมาณควรให้การสนับสนุนจัดหาผู้ที่มีความชำนาญในการให้ความรู้แก่ประชาชน วัฒนธรรมบางอย่างอย่างไม่สอดคล้องและเชื่อมโยงกัน และสำหรับด้านการนับถือศาสนา บางศาสนาไม่มีกิจกรรมทางศาสนา เช่น แรงงานต่างค้ำ ซึ่งไม่มีการนำวิธีการทางศาสนาเข้ามาแก้ไขปัญหา

3. ปัญหาด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับ และบทลงโทษที่สอดคล้อง กับหมู่บ้าน/ชุมชน ส่วนใหญ่พบว่า การตั้งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มีการจัดตั้งกันเองในหมู่ผู้นำต่าง ๆ ไม่มีการปรึกษารัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นแบบเดิม ๆ ไม่มีรูปแบบใหม่ที่ชัดเจน ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละฝ่ายไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตั้งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประชาชนไม่เข้าใจถึงขั้นตอนหรือการบังคับใช้ ไม่มีงบประมาณการประชาสัมพันธ์ บางครั้งบทลงโทษก็เลือกใช้กับผู้ที่มีอิทธิพล และญาติพี่น้อง บางครั้งไม่เป็นไปตามบทลงโทษ เช่น โทษไม่ให้คนในหมู่บ้านเข้าร่วมกิจกรรม แต่จะอาศัยญาติหรือคนรู้จักผู้ที่มีอิทธิพลทำแทน ไม่มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะสร้างความรู้ความเข้าใจในห้วงที่มีการจัดฝึกอบรม

หรือสัมมนา การกำหนดบทบาทไทยไม่มีการประชาคมอย่างทั่วถึงและแจ้งเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าร่วมพิจารณา

4. ปัญหาด้านการสร้างทางเลือกหรือโอกาสให้แก่ผู้ที่ก่อปัญหา พบว่า ไม่มีการกำหนดวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติในประกาศในการค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ตามสถานที่สาธารณะไว้ให้คนในหมู่บ้านหรือชุมชนรู้ว่า หากผู้เสพจะต้องได้รับการบำบัดรักษา เพื่ออยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนอย่างบุคคลทั่วไป และผู้ที่ค้าจะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายหรือระเบียบตั้งไว้ อย่างเคร่งครัด ยังไม่มีการจัดการกับผู้เสพผู้ค้าอย่างจริงจัง และไม่ได้รับการแก้ไข ขาดงบประมาณสนับสนุนให้อาชีพและไม่ตรงความต้องการในการช่วยเหลือผู้ที่ผ่านการบำบัดฟื้นฟู ตลอดจนมีความหวาดระแวงของผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษาว่าจะไม่ได้รับการตอบรับจากสังคมในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างตนปกติทั่วไป

ตอนที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การสร้างพลังชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน

พบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

การศึกษากการพัฒนากลยุทธ์สร้างพลังชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก โดยใช้กระบวนการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2551 ตั้งแต่เวลา 09.00 น. – 17.00 น. ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลพบพระ โดยก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้จัดให้มีการบรรยายในหัวข้อ “ กลยุทธ์การสร้างพลังชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ” เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนและผู้เข้าร่วมประชุม โดยวิทยากรพิเศษ คือ นายอำเภอพบพระ จากนั้นจึงจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ สำหรับผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ จำนวน 40 คน ประกอบด้วย ประชาชนในหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ซึ่งอยู่อาศัยในหมู่บ้านไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 30 คน และนักพัฒนา จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่หมู่บ้าน 1 คน นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลพบพระ 1 คน สมาชิกสภาเทศบาลตำบลพบพระ 1 คน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ/ พนักงานราชการที่มีหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 7 คน (ปลัดอำเภอ 1 คน เจ้าหน้าที่ปกครอง 1 คน เจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรพบพระ 1 คน เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอพบพระ 1 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพบพระ 1 คน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนเทศบาลตำบลพบพระ 1 คน และครูโรงเรียนชุมชนบ้านพบพระ 1 คน) และดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้นำเสนอผลสรุปจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม โดยสรุปประเด็นครอบคลุมสภาพและปัญหาพลังชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาสาเหตุคิดในหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก รวมทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการแก้ไขปัญหามีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในชุมชน ด้านการใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ในชุมชน ด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับใช้ และบทลงโทษที่สอดคล้องกับชุมชน และด้านการสร้างทางเลือกและโอกาสให้แก่ผู้ที่ก่อปัญหา

2. แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 20 คน ให้แต่ละกลุ่มระดมสมองแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของการสร้างพลังชุมชนในหมู่บ้านพบพระเหนือ โดยการนำข้อสรุปจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นของจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค หรือข้อจำกัด (Threats) ของทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการแก้ไขปัญหามีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในชุมชน ด้านการใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ในชุมชน ด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับใช้ และบทลงโทษที่สอดคล้องกับชุมชน และด้านการสร้างทางเลือกและโอกาสให้แก่ผู้ที่ก่อปัญหา ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังกล่าว ปรากฏดังตารางที่ 11 – 14 ดังนี้

ตารางที่ 11 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก
ด้านการแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในชุมชน

SWOT	ด้านการแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในชุมชน
จุดแข็ง (Strengths)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำมีการประชุมในหมู่บ้านประจำทุกเดือน 2. มีชุดรักษาความสงบเรียบร้อยประจำหมู่บ้านตรวจตราและเดินเวรยามในหมู่บ้าน 3. เจ้าหน้าที่มีการฝึกอบรมให้ความรู้กับประชาชน
จุดอ่อน (Weaknesses)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำมีความประหลาดใจไม่เหมาะสมและไม่เป็นที่ยอมรับ 2. องค์ความรู้ทางศาสนาและสังคมไม่สามารถใช้ในการดำเนินชีวิตในหมู่บ้าน 3. ประชาชนในหมู่บ้านมีความแตกต่างด้านความคิด 4. ผู้ค้า ผู้เสพ ผู้ติดไม่เข้าร่วมการประชุมของหมู่บ้าน 5. นักปราชญ์ไม่รู้หน้าที่ของตนเองเท่าที่ควร 6. พระสงฆ์บางรูปปฏิบัติตนไม่เหมาะสม 7. ครอบครัวขาดการมีส่วนร่วมและการรับรองของข้อมูลข่าวสารภาคภาคี 8. ประชาชนมีความหวาดระแวงในการแจ้งเบาะแสให้แก่รัฐ 9. เจ้าหน้าที่ไม่รู้สภาพพื้นที่
โอกาส (Opportunities)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการประชุมประชาคมหมู่บ้านโดยมีนักปราชญ์และผู้นำมาให้ความรู้ 2. มีพระสงฆ์มาเทศนาในวันสำคัญทางศาสนา 3. เจ้าหน้าที่ของรัฐจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับยาเสพติด
อุปสรรค (Threats)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีงบประมาณในการสนับสนุนการปฏิบัติงาน 2. ประชาชนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านมุ่งเน้นการประกอบอาชีพของตนเอง 3. ไม่มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้านอย่างเป็นรูปธรรม 4. เจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด 5. เจ้าหน้าที่ใช้ตำแหน่งหน้าที่เรียกร้องผลประโยชน์และเอาเปรียบ 6. สภาพพื้นที่ติดชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีปัญหาเสพติดรุนแรง

ตารางที่ 12 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก
ด้านการใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ในชุมชน

SWOT	ด้านการใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ในชุมชน
จุดแข็ง (Strengths)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำและชาวบ้านมีความสามัคคีในหมู่บ้าน 2. บิคารมารดาเป็นแบบอย่างที่ดีของบุตร 3. มีการแบ่งปันความช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันในหมู่บ้าน 4. ผู้นำเป็นแบบอย่างที่ดีในหมู่บ้าน 5. ผู้นำสามารถรู้สภาพของหมู่บ้านข้างเคียงหรือหมู่บ้านอื่น
จุดอ่อน (Weaknesses)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชาชนเพิกเฉย ก้าวการถูกทำร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สิน 2. ประชาชนไม่เข้าใจรูปแบบหรือกระบวนการใช้กฎ ระเบียบหรือข้อบังคับของหมู่บ้าน 3. ไม่มีแหล่งสนับสนุนงบประมาณในการให้ความรู้แก่ประชาชน 4. ผู้นำขาดทักษะการวางแผนขอ โครงการและงบประมาณจากแหล่งงบประมาณ
โอกาส (Opportunities)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ในหมู่บ้านมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโทษและพิษยาเสพติด 2. มีการเพิ่มการสุ่มตรวจในกลุ่มเสี่ยง 3. ใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ
อุปสรรค (Threats)	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัฒนธรรมบางอย่างไม่สอดคล้องและต่อเนื่อง 2. มีแรงงานต่างด้าวประกอบอาชีพในหมู่บ้านบางส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก
ด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับ และบทลงโทษที่สอดคล้องกับหมู่บ้าน/ชุมชน

SWOT	ด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับ และบทลงโทษที่สอดคล้องกับหมู่บ้าน
จุดแข็ง (Strengths)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการตั้งค่าปรับเงินเพื่อกองทุนหมู่บ้าน 2. มีระดับชั้นของบทลงโทษตามฐานะและการดำรงตำแหน่งในหมู่บ้าน
จุดอ่อน (Weaknesses)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำไม่สามารถใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหมู่บ้านที่ตั้งขึ้น 2. กฎ ระเบียบ ข้อบังคับไม่สอดคล้องกับกฎหมาย 3. ผู้เสพ ผู้ค้าไม่เกรงกลัวผู้นำ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ 4. ข้อมูลข่าวเกี่ยวกับยาเสพติดมักถูกเปิดเผย ไม่เป็นความลับ 5. การจัดตั้งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ไม่มีการปรึกษาเจ้าหน้าที่ของรัฐ 6. การจัดตั้งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ บางครั้งตั้งโดยผู้นำหรือกรรมการซึ่งชาวบ้านไม่รู้ 7. ประชาชนไม่มั่นใจในการบังคับใช้ของเจ้าหน้าที่ 8. ไม่มีการประชุมหมู่บ้านอย่างทั่วถึงและเจ้าหน้าที่ไม่ได้เข้าร่วมการประชุม
โอกาส (Opportunities)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการตั้งกลุ่มรองรับความประพฤติของผู้มีที่เกี่ยวข้อกับยาเสพติด 2. มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ใช้สื่อกับชาวบ้าน 3. มีการประสานกับเจ้าหน้าที่ในการให้ข้อมูลข่าวสาร 4. มีการจัดตั้งกฎ ระเบียบ และข้อบังคับในหมู่บ้าน 5. มีการหามาตรการมาลงโทษ
อุปสรรค (Threats)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีผู้มีอิทธิพล 2. การบังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในหมู่บ้านไม่เท่าเทียมกัน 3. เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่มีการจัดการกับผู้ที่เกี่ยวข้องยาเสพติดอย่างจริงจัง

ตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก
ด้านการสร้างทางเลือกและ โอกาสให้แก่ผู้ที่ก่อปัญหา

SWOT	ด้านการสร้างทางเลือกและ โอกาสให้แก่ผู้ที่ก่อปัญหา
จุดแข็ง (Strengths)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการเก็บข้อมูลและบันทึกข้อมูลของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับยาเสพติดในหมู่บ้าน 2. ใช้งบประมาณกองทุนในหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือผู้บำบัดให้มีงานทำ 3. ผู้นำสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้เสพผู้ติดยาเสพติด 4. สังคมเน้นการให้อภัยแก่ผู้เสพผู้ติดยาเสพติด
จุดอ่อน (Weaknesses)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีจำกัดในการค้นหาผู้เสพผู้ติดยา 2. ไม่มีการกำหนดวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติกับผู้ที่เกี่ยวข้อง 3. สังคมยังไม่ยอมรับที่เล็กเกี่ยวข้องกับยาเสพติด 4. ญาติของผู้เกี่ยวข้องขาดการร่วมมือในการให้ข้อมูลข่าวสาร
โอกาส (Opportunities)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เสพผู้ติดยาเสพติดได้รับการบำบัดรักษา 2. ยินยอมและให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในหมู่บ้าน 3. มีการจัดทำวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและความพร้อมของผู้เสพผู้ติดยาเสพติด 4. สร้างอาชีพให้กับผู้บำบัดรักษา
อุปสรรค (Threats)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำขาดการสอดคล้อง ติดตามดูแลแก่ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง 2. ขาดงบประมาณสนับสนุนด้านอาชีพให้แก่ผู้ผ่านการบำบัดรักษา 3. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องขาดความตระหนักในการแก้ไขปัญหายา

จากตารางที่ 11 -14 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการสร้างพลังชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก พบว่า

1. ด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในหมู่บ้าน/ชุมชน

จุดแข็ง (Strengths) ผู้นำมีการประชุมในหมู่บ้านประจำทุกเดือน มีชุดรักษาความสงบเรียบร้อยประหมู่บ้านตรวจตราและเดินเวรยามในหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่มีการฝึกอบรมให้ความรู้กับประชาชน

จุดอ่อน (Weaknesses) ผู้นำมีความประพฤติน่าไม่เหมาะสมและไม่เป็นที่ยอมรับองค์ความรู้ทางศาสนาและสังคมไม่สามารถใช้ในการดำเนินชีวิตในหมู่บ้าน ประชาชนในหมู่บ้านมีความแตกต่างด้านความคิด ผู้ค้า ผู้เสพ ผู้ติดยาไม่เข้าร่วมการประชุมของหมู่บ้าน นักปราชญ์ไม่รู้

หน้าที่ของตนเองเท่าที่ควร พระสงฆ์บางรูปปฏิบัติคนไม่เหมาะสม ครอบครัวขาดการมีส่วนร่วม และการรับรองของข้อมูลข่าวสารภาคภาคี ประชาชนมีความหวาดระแวงในการแจ้งเบาะแสให้แก่รัฐ เจ้าหน้าที่ไม่รู้สภาพพื้นที่

โอกาส (Opportunities) การประชุมประชาคมหมู่บ้านโดยมีนักปราชญ์และผู้นำมาให้ความรู้ พระสงฆ์มาเทศนาในวันสำคัญทางศาสนา เจ้าหน้าที่ของรัฐจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับยาเสพติด

อุปสรรค (Threats) ไม่มีงบประมาณในการสนับสนุนการปฏิบัติงาน ประชาชนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านมุ่งเน้นการประกอบอาชีพของตนเอง ไม่มีการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านอย่างเป็นรูปธรรม เจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และใช้ตำแหน่งหน้าที่เรียกร้องผลประโยชน์และเอาเปรียบ สภาพพื้นที่ติดชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีปัญหายาเสพติดรุนแรง

2. ด้านการใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ในชุมชน

จุดแข็ง (Strengths) ผู้นำและชาวบ้านมีความสามัคคีในหมู่บ้าน บิดามารดาเป็นแบบอย่างที่ดีของบุตร มีการแบ่งปันความช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันในหมู่บ้าน ผู้นำเป็นแบบอย่างที่ดีในหมู่บ้าน และสามารถรู้สภาพของหมู่บ้านข้างเคียงหรือหมู่บ้านอื่น

จุดอ่อน (Weaknesses) ประชาชนเพิกเฉย กลัวการถูกทำร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินประชาชนไม่เข้าใจรูปแบบหรือกระบวนการใช้กฎ ระเบียบหรือข้อบังคับของหมู่บ้าน ไม่มีแหล่งสนับสนุนงบประมาณในการให้ความรู้แก่ประชาชน ผู้นำขาดทักษะการวางแผนขอโครงการและงบประมาณจากแหล่งงบประมาณ

โอกาส (Opportunities) ในหมู่บ้านมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโทษและพิษยาเสพติด มีการเพิ่มการสุ่มตรวจในกลุ่มเสี่ยง ใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

อุปสรรค (Threats) วัฒนธรรมบางอย่างไม่สอดคล้องและต่อเนื่อง มีแรงงานต่างด้าวประกอบอาชีพในหมู่บ้านบางส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

3. ด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับ และบทลงโทษที่สอดคล้อง กับหมู่บ้าน/ชุมชน

จุดแข็ง (Strengths) มีการตั้งค่าปรับเงินเพื่อกองทุนหมู่บ้าน มีระดับชั้นของบทลงโทษตามฐานะและการดำรงตำแหน่งในหมู่บ้าน

จุดอ่อน (Weaknesses) ผู้นำไม่สามารถใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหมู่บ้านที่ตั้งขึ้น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับไม่สอดคล้องกับกฎหมาย ผู้เสพ ผู้ค้าไม่เกรงกลัวผู้นำ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อมูลข่าวเกี่ยวกับยาเสพติดมักถูกเปิดเผย ไม่เป็นความลับ การจัดตั้งกฎ ระเบียบ

ข้อบังคับไม่มีการปรึกษาเจ้าหน้าที่ของรัฐ การจัดตั้งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ บางครั้งตั้งโดยผู้นำหรือกรรมการ ซึ่งชาวบ้านไม่รู้ ประชาชนไม่มั่นใจในการบังคับใช้ของเจ้าหน้าที่ ไม่มีการประชาคมหมู่บ้านอย่างทั่วถึงและเจ้าหน้าที่ไม่ได้เข้าร่วมการประชาคม

โอกาส (Opportunities) มีการตั้งกลุ่มรองรับความประหลาดของผู้มีที่เกี่ยวข้อกับยาเสพติด มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ใช้สื่อกับชาวบ้าน มีการประสานกับเจ้าหน้าที่ในการให้ข้อมูลข่าวสาร มีการจัดตั้งกฎ ระเบียบ และข้อบังคับในหมู่บ้าน มีการหามาตรการมาลงโทษ

อุปสรรค (Threats) มีผู้มีอิทธิพล การบังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในหมู่บ้านไม่เท่าเทียมกัน เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่มีการจัดการกับผู้ที่เกี่ยวข้องยาเสพติดอย่างจริงจัง

4. ด้านการสร้างทางเลือกและ โอกาสให้แก่ผู้ที่ก่อปัญหา

จุดแข็ง (Strengths) มีการเก็บข้อมูลและบันทึกข้อมูลของผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในหมู่บ้าน ใช้งบประมาณกองทุนในหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือผู้บำบัดให้มีงานทำ ผู้นำสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้เสพผู้ติดยาเสพติด สังคมเน้นการให้อภัยแก่ผู้เสพผู้ติดยาเสพติด

จุดอ่อน (Weaknesses) มีจำกัดในการค้นหาผู้เสพผู้ติดยา ไม่มีการกำหนดวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติกับผู้ที่เกี่ยวข้อง สังคมยังไม่ยอมรับที่เลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ญาติของผู้เกี่ยวข้องขาดการร่วมมือในการให้ข้อมูลข่าวสาร

โอกาส (Opportunities) ผู้เสพผู้ติดยาเสพติดได้รับการบำบัดรักษา ยินยอมและให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในหมู่บ้าน มีการจัดทำวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและความพร้อมของผู้เสพผู้ติดยาเสพติด สร้างอาชีพให้กับผู้บำบัดรักษา

อุปสรรค (Threats) ผู้นำขาดการสอดคล้อง ติดตามดูแลแก่ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ขาดงบประมาณสนับสนุนด้านอาชีพให้แก่ผู้ผ่านการบำบัดรักษา ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องขาดความตระหนักในการแก้ไขปัญหา

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ขอให้ผู้เข้าร่วมประชุมนำผลวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในชุมชน ด้านการใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ในชุมชน ด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับใช้ และ บทลงโทษที่สอดคล้องกับชุมชน และด้านการสร้างทางเลือกและ โอกาสให้แก่ผู้ที่ก่อปัญหา มาดำเนินการจับคู่ตามตารางสวอท (SWOT Matrix) แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญของกลยุทธ์ตามที่คุณผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นในการสร้างกลยุทธ์และการจัดกลยุทธให้เหมาะสมกับพื้นที่ให้มากที่สุด เพื่อหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปฏิบัติในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน พบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ตามตารางที่ 15 – 18 ดังนี้

1. ด้านการแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในชุมชน

ตารางที่ 15 แสดงผลการวิเคราะห์ SWOT Matrix ด้านการแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วม
จากทุกภาคส่วนในชุมชน

<p style="text-align: center;">สภาพแวดล้อมภายใน</p> <p style="text-align: center;">สภาพแวดล้อมนอก</p>	<p style="text-align: center;">จุดแข็ง (S)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำมีการประชุมในหมู่บ้านประจำทุกเดือน 2. มีชุดรักษาความสงบเรียบร้อยหมู่บ้าน 3. เจ้าหน้าที่มีการฝึกอบรมให้ความรู้กับประชาชน 	<p style="text-align: center;">จุดอ่อน (W)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำมีความประพฤติไม่เหมาะสมและไม่เป็นที่ยอมรับ 2. องค์ความรู้ทางศาสนาและสังคมไม่สามารถใช้ในการดำเนินชีวิตในหมู่บ้าน 3. ประชาชนในหมู่บ้านมีความแตกต่างด้านความคิด 4. ผู้ล่า ผู้เสพ ผู้ติด ไม่เข้าร่วมการประชุมของหมู่บ้าน 5. นักปราชญ์ไม่รู้หน้าที่ของตนเองเท่าที่ควร 6. พระสงฆ์บางรูปปฏิบัติตนไม่เหมาะสม 7. ครอบครัวยุคใหม่มีส่วนร่วมและการรับรองของข้อมูลข่าวสารภาคภูมิใจ 8. ประชาชนมีความหวาดระแวงในการแจ้งเบาะแสให้แก่รัฐ 9. เจ้าหน้าที่ไม่รู้สภาพพื้นที่
<p style="text-align: center;">โอกาส (O)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีการประชุมประชาคมหมู่บ้านโดยมีนักปราชญ์และผู้นำให้ความรู้ 2. มีพระสงฆ์มาเทศนาในวันสำคัญทางศาสนา 3. เจ้าหน้าที่ของรัฐจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับยาเสพติด 	<p style="text-align: center;">SO</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดอบรมสัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดแก่ประชาชน (S 1,3 O 1,2) 2. พัฒนาศักยภาพชุดรักษาความสงบเรียบร้อยประจำหมู่บ้านในการเฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้าน (S 2 O 3) 	<p style="text-align: center;">WO</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาทักษะและเสริมสร้างศักยภาพให้แก่ผู้นำในการแก้ไขปัญหายาเสพติด (W 1,2 O 1,5,6,9) 2. พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมภาคประชาชน (W 1 O 3,7,8)
<p style="text-align: center;">อุปสรรค (T)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีงบประมาณในการสนับสนุนการปฏิบัติงาน 2. ประชาชนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านมุ่งเน้นการประกอบอาชีพของตนเอง 3. ไม่มีการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านอย่างเป็นรูปธรรม 4. เจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด 5. เจ้าหน้าที่ใช้ตำแหน่งหน้าที่เรียกร้องผลประโยชน์และเอาเปรียบ 6. สภาพพื้นที่ติดชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีปัญหายาเสพติดรุนแรง 	<p style="text-align: center;">ST</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (S 4,5 T3) 2. ส่งเสริมความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจให้แก่ประชาชนในการปฏิบัติงานรักษาความสงบเรียบร้อยประจำหมู่บ้าน (S 1,2 T2) 3. พัฒนาระบบและกลไกการเผยแพร่ให้ความรู้และตระหนักถึงปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน (S3,6 T3) 	<p style="text-align: center;">WT</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำแผนยุทธศาสตร์สกัดกั้นในพื้นที่เป้าหมายการแพร่ระบาดของยาเสพติด (W6 T9) 2. จัดฝึกอบรมเพิ่มทักษะการให้คำปรึกษาและปลูกจิตสำนึกให้กับทุกภาคส่วน (W3,4,5 T1,5,6) 3. สร้างความตระหนักแก่ครอบครัว ชุมชนในการมีส่วนร่วมเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับยาเสพติด (W3 T3,7,8)

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ SWOT Matrix ด้านการแก้ไขปัญหายังมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในชุมชน ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) กลยุทธ์การสร้างพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ ด้วยการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ SWOT Matrix มาจัดทำเป็น กลยุทธ์ แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญของกลยุทธ์ที่ได้ตามที่ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นสรุปผลได้ดังนี้

1. การกำหนดกลยุทธ์การจับคู่ SWOT Matrix โดยใช้จุดแข็งกับโอกาส (S-O Strategies) ได้กลยุทธ์ ดังนี้
 - 1.1 จัดอบรมสัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดแก่ประชาชน (S1,3 O1,2)
 - 1.2 พัฒนาศักยภาพบุคลากรความสงบเรียบร้อยประจำหมู่บ้านในการเฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้าน (S2 O3)
2. การกำหนดกลยุทธ์การจับคู่ SWOT Matrix โดยใช้จุดอ่อนกับโอกาส (W-O Strategies) ได้กลยุทธ์ ดังนี้
 - 2.1 พัฒนาทักษะและเสริมสร้างศักยภาพให้แก่ผู้นำในการแก้ไขปัญหายาเสพติด
 - 2.2 พัฒนาศักยภาพการมีส่วนร่วมภาคประชาชน (W1 O3,7,8)
3. การกำหนดกลยุทธ์การจับคู่ SWOT Matrix โดยใช้จุดอ่อนกับโอกาส (S-T Strategies) ได้กลยุทธ์ ดังนี้
 - 3.1 พัฒนาประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (S4,5 T3)
 - 3.2 ส่งเสริมความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจให้แก่ประชาชนในการปฏิบัติงานรักษาความสงบเรียบร้อยประจำหมู่บ้าน (S1,2 T2)
 - 3.3 พัฒนาระบบและกลไกการเผยแพร่ให้ความรู้ และตระหนักถึงปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน (S3,6 T3)
4. การกำหนดกลยุทธ์การจับคู่ SWOT Matrix โดยใช้จุดอ่อนกับโอกาส (W-T Strategies) ได้กลยุทธ์ ดังนี้
 - 4.1 จัดทำแผนยุทธศาสตร์สกัดกั้นในพื้นที่เป้าหมายการแพร่ระบาดของยาเสพติด (W6 T9)
 - 4.2 จัดฝึกอบรมเพิ่มทักษะการให้คำปรึกษาและปลูกจิตสำนึกให้กับทุกภาคส่วน (W3,4,5 T1,5,6)

4.3 สร้างความตระหนักแก่ครอบครัว ชุมชนในการมีส่วนร่วมเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวกับยาเสพติด (W3 T3,7,8)

จากการกำหนดกลยุทธ์การสร้างพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติดของหมู่บ้าน พบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ด้านการแก้ไขปัญหายังมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในชุมชน พอสรุปได้ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 จัดอบรมสัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดแก่ประชาชน

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพบุคลากรความสงบเรียบร้อยประจำหมู่บ้านในการ เฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้าน

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาทักษะและเสริมสร้างศักยภาพให้แก่ผู้นำในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนabethาการมีส่วนร่วมภาคประชาชน

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด

กลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริมความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจให้แก่ประชาชนในการ ปฏิบัติงานรักษาความสงบเรียบร้อยประจำหมู่บ้าน

กลยุทธ์ที่ 7 พัฒนาระบบและกลไกการเผยแพร่ให้ความรู้ และตระหนักถึง ปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน

กลยุทธ์ที่ 8 จัดทำแผนยุทธศาสตร์ศักดิ์กั้นในพื้นที่เป้าหมายการแพร่ระบาดของ ยาเสพติด

กลยุทธ์ที่ 9 จัดฝึกอบรมเพิ่มทักษะการให้คำปรึกษาและปลูกจิตสำนึกให้กับ ทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ที่ 10 สร้างความตระหนักแก่ครอบครัว ชุมชนในการมีส่วนร่วมเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับยาเสพติด

ตารางที่ 16 แสดงผลการวิเคราะห์ SWOT Matrix ด้านการใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ในชุมชน

<p style="text-align: center;">สภาพแวดล้อมภายใน</p> <p style="text-align: center;">สภาพแวดล้อมนอก</p>	<p style="text-align: center;">จุดแข็ง (S)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำและชาวบ้านมีความสามัคคีในหมู่บ้าน 2. บิคารมาดาเป็นแบบอย่างที่ดีของบุตร 3. มีการแบ่งปันความช่วยเหลือเกื้อกูลเอื้อเพื่อเอื้อแก่กันในหมู่บ้าน 4. ผู้นำเป็นแบบอย่างที่ดีในหมู่บ้าน 5. ผู้นำสามารถรู้สภาพของหมู่บ้านข้างเคียงหรือหมู่บ้านอื่น 	<p style="text-align: center;">จุดอ่อน (W)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประชาชนเพิกเฉย กลัวการถูกทำร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สิน 2. ประชาชนไม่เข้าใจรูปแบบหรือกระบวนการใช้กฎ ระเบียบหรือข้อบังคับของหมู่บ้าน 3. ไม่มีแหล่งสนับสนุนงบประมาณในการให้ความรู้แก่ประชาชน 4. ผู้นำขาดทักษะการวางแผนขอโครงการและงบประมาณจากแหล่งงบประมาณ
<p style="text-align: center;">โอกาส (O)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ในหมู่บ้านมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโทษและพิษยาเสพติด 2. มีการเพิ่มการสุ่มตรวจในกลุ่มเสี่ยง 3. ใช้กิจกรรมทางพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ 	<p style="text-align: center;">SO</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาระบบจิตวิทยามวลชนเพื่อสร้างพลังทางสังคม เช่น มอบประกาศเกียรติคุณ หรือมอบสัญลักษณ์แก่ครัวเรือนที่ปลอดภัยยาเสพติด (S1 O 1,4,5) 2. ปลุกจิตสำนึกสร้างความตระหนักและกระแสดักคั่นต่อต้านยาเสพติด (S3 O 2,3) 	<p style="text-align: center;">WO</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มบทบาทของภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหายาเสพติด (W3,4 O1,3) 2. รมรงค์ประชาสัมพันธ์เชิงรุกต่อทุกกลุ่มเป้าหมายและทุกพื้นที่ (W2 O1,2) 3. พัฒนาและส่งเสริมสถาบันทางสังคมในพื้นที่ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด (W1 O2,3)
<p style="text-align: center;">อุปสรรค (T)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วัฒนธรรมบางอย่างไม่สอดคล้องและต่อเนื่อง 2. มีแรงงานต่างด้าวประกอบอาชีพในหมู่บ้านบางส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด 	<p style="text-align: center;">ST</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นหมู่บ้านต้นแบบเพื่อขยายผลในหมู่บ้านข้างเคียงหรือหมู่บ้านอื่น (S1,4 O2,3,4) 2. พัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาแรงงานต่างด้าวกับยาเสพติด (S2 O1,5) 	<p style="text-align: center;">WT</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เสริมสร้างและเพิ่มความเข้มแข็งของหมู่บ้านเพื่อพัฒนาเป็นหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน (W3,4 T1) 2. สร้างยุทธศาสตร์ร่วมพลังประชาภาพันภัยยาเสพติด (W1,2 T2)

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ SWOT Matrix ด้านการใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ในชุมชน ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) กลยุทธ์การสร้างพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ของหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ผู้เข้าร่วมประชุมได้ ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ ด้วยการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ SWOT Matrix มาจัดทำเป็น กลยุทธ์ แล้ว นำมาจัดลำดับความสำคัญของกลยุทธ์ที่ได้ตามที่ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นสรุปผล ได้ดังนี้

1. การกำหนดกลยุทธ์การจับคู่ SWOT Matrix โดยใช้จุดแข็งกับโอกาส (S-O Strategies) ได้กลยุทธ์ ดังนี้

1.1 พัฒนาระบบจิตวิทยามวลชนเพื่อสร้างพลังทางสังคม เช่น มอบประกาศเกียรติคุณ หรือมอบสัญญาลักษณะแก่ครัวเรือนที่ปลอดยาเสพติด (S1 O1,4,5)

1.2 ปฏิบัติตำนานสร้างความตระหนักและกระแสดักค้ำต่อต้านยาเสพติด (S3 O2,3)

2. การกำหนดกลยุทธ์การจับคู่ SWOT Matrix โดยใช้จุดอ่อนกับโอกาส (W-O Strategies) ได้กลยุทธ์ ดังนี้

2.1 เพิ่มบทบาทของภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาเสพติด (W3,4 O1,3)

2.2 หนุนรงค์ประชาสัมพันธ์เชิงรุกต่อทุกกลุ่มเป้าหมายและทุกพื้นที่ (W2 O1,2)

2.3 พัฒนาและส่งเสริมสถาบันทางสังคมในพื้นที่ในการแก้ไขปัญหาเสพติด (W1 O2,3)

3. การกำหนดกลยุทธ์การจับคู่ SWOT Matrix โดยใช้จุดอ่อนกับโอกาส (S-T Strategies) ได้กลยุทธ์ ดังนี้

3.1 ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นหมู่บ้านต้นแบบเพื่อขยายผลในหมู่บ้านอื่น (S1,4 T2,3,4)

3.2 พัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาแรงงานต่างด้าวกับยาเสพติด (S2 T1,5)

4. การกำหนดกลยุทธ์การจับคู่ SWOT Matrix โดยใช้จุดอ่อนกับโอกาส (W-T Strategies) ได้กลยุทธ์ ดังนี้

4.1 เสริมสร้างและเพิ่มความยั่งยืนของหมู่บ้านเพื่อพัฒนาเป็นหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน (W3,4 T1)

4.2 สร้างยุทธศาสตร์รวมพลังประชาพาพื้นภัยยาเสพติด (W1,2 T2)

จากการกำหนดกลยุทธ์การสร้างพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติดของหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ด้านการใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ในชุมชน พอสรุปได้ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบจิตวิทยามวลชนเพื่อสร้างพลังทางสังคม เช่น มอบประกาศเกียรติคุณ หรือมอบสัญญาลักษณะแก่ครัวเรือนที่ปลอดยาเสพติด

กลยุทธ์ที่ 2 ปฏิบัติตำนานสร้างความตระหนักและกระแสดักค้ำต่อต้านยาเสพติด

กลยุทธ์ที่ 3 เพิ่มบทบาทของภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

กลยุทธ์ที่ 4 หนุนรงค์ประชาสัมพันธ์เชิงรุกต่อทุกกลุ่มเป้าหมายและทุกพื้นที่
กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาและส่งเสริมสถาบันทางสังคมในพื้นที่ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

กลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นหมู่บ้านต้นแบบเพื่อขยายผล
ในหมู่บ้านอื่น

กลยุทธ์ที่ 7 พัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาแรงงานต่างด้าวกับยาเสพติด
กลยุทธ์ที่ 8 เสริมสร้างและเพิ่มความยั่งยืนของหมู่บ้านเพื่อพัฒนาเป็นหมู่บ้าน
กองทุนแม่ของแผ่นดิน

กลยุทธ์ที่ 9 สร้างยุทธศาสตร์ร่วมพลังประชาพื้นภัยยาเสพติด

ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์ SWOT Matrix ด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับใช้ และบทลงโทษที่สอดคล้องกับชุมชน

<p style="text-align: center;">สภาพแวดล้อมภายใน</p> <p style="text-align: center;">สภาพแวดล้อมนอก</p>	<p style="text-align: center;">จุดแข็ง (S)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีการตั้งค่าปรับเงินเพื่อกองทุนหมู่บ้าน 2. มีระดับชั้นของบทลงโทษตามฐานะ และการดำรงตำแหน่งในหมู่บ้าน 	<p style="text-align: center;">จุดอ่อน (W)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำไม่สามารถใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหมู่บ้านที่ตั้งขึ้น 2. กฎ ระเบียบ ข้อบังคับไม่สอดคล้องกับกฎหมาย 3. ผู้เสพ ผู้ค้า ไม่เกรงกลัวผู้นำ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ 4. ข้อมูลข่าวเกี่ยวกับยาเสพติดมักถูกเปิดเผย ไม่เป็นความลับ 5. การจัดตั้งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ไม่มีการปรึกษาเจ้าหน้าที่ของรัฐ 6. การจัดตั้งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ บางครั้งตั้งโดยผู้นำหรือกรรมการ ซึ่งชาวบ้านไม่รู้ 7. ประชาชนไม่มั่นใจในการบังคับใช้ของเจ้าหน้าที่ 8. ไม่มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง และเจ้าหน้าที่ไม่ได้เข้าร่วมการประชาสัมพันธ์
<p style="text-align: center;">โอกาส (O)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีการตั้งกลุ่มรองรับความประพฤติของผู้มีที่เกี่ยวข้อกับยาเสพติด 2. มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ใช้สื่อ กับชาวบ้าน 3. มีการประสานกับเจ้าหน้าที่ในการ ให้ข้อมูลข่าวสาร 4. มีการจัดตั้งกฎ ระเบียบ และ ข้อบังคับในหมู่บ้าน 5. มีการหามาตรการมาลงโทษ 	<p style="text-align: center;">SO</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมประสิทธิภาพของ กระบวนการยุติธรรมเพื่อมุ่งใช้ กฎหมายกับผู้เกี่ยวข้องยาเสพติด (S 1 O3,4,5) 2. พัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนและ ประชาสัมพันธ์ด้วยกลไกต่าง ๆ (S1 O1,3) 3. พัฒนาศักยภาพความพร้อมของ บุคลากรในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม (S1,2 O 1,4,5) 	<p style="text-align: center;">WO</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดระบบการบริหารด้านการข่าว ใน ระดับพื้นที่ (W4,7,8 O2,3) 2. พัฒนาศักยภาพการทำงานเครือข่าย ด้านกฎหมายให้มีระบบและต่อเนื่อง (W1,5 O4) 3. ส่งเสริมองค์ความรู้ให้กับผู้ปฏิบัติด้าน กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (W1,2 O1,4,5)
<p style="text-align: center;">อุปสรรค (T)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีผู้มีอิทธิพล 2. การบังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในหมู่บ้านไม่เท่าเทียมกัน 3. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่มีการจัดการกับผู้ ที่เกี่ยวข้องยาเสพติดอย่างจริงจัง 	<p style="text-align: center;">ST</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาระบบการบังคับ ใช้กฎหมาย ให้มีความปลอดภัยจากผู้มีอิทธิพล (S1 O1,2) 2. พัฒนากฎ ระเบียบ และข้อบังคับ เกี่ยวกับยาเสพติด (S2 O2,3) 	<p style="text-align: center;">WT</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาศักยภาพแหล่งข่าวเพื่อความ สอดคล้องกับสถานการณ์ยาเสพติด (W3,4,5,6 T2,3) 2. เสริมสร้างความเข้มแข็งในหมู่บ้านภายใต้ หลักการบริหาร 4 ได้แก่ โปร่งใส เป็นธรรม ประหยัด และมีประสิทธิภาพ (W2,6 T2,3)

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ SWOT Matrix ด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับใช้ และบทลงโทษที่สอดคล้องกับชุมชน ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) กลยุทธ์การสร้างพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติคของหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ ด้วยการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ SWOT Matrix มาจัดทำเป็น กลยุทธ์ แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญของกลยุทธ์ที่ได้ตามที่ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นสรุปผล ได้ดังนี้

1. การกำหนดกลยุทธ์การจับคู่ SWOT Matrix โดยใช้จุดแข็งกับโอกาส (S-O Strategies) ได้กลยุทธ์ ดังนี้

1.1 ส่งเสริมประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อมุ่งใช้กฎหมายกับผู้เกี่ยวข้องยาเสพติค (S1 O3,4,5)

1.2 พัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาสัมพันธด้วยกลไกต่าง ๆ (S1 O1,3)

1.3 พัฒนาศักยภาพความพร้อมของบุคลากรในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม (S1,2 O1,4,5)

2. การกำหนดกลยุทธ์การจับคู่ SWOT Matrix โดยใช้จุดอ่อนกับโอกาส (W-O Strategies) ได้กลยุทธ์ ดังนี้

2.1 จัดระบบการบริหารด้านการข่าวในระดับพื้นที่ (W4,7,8 O2,3)

2.2 พัฒนาศักยภาพการทำงานเครือข่ายด้านกฎหมายให้มีระบบและต่อเนื่อง (W1,5 O4)

2.3 ส่งเสริมองค์ความรู้ให้กับผู้ปฏิบัติด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (W1,2 O1,4,5)

3. การกำหนดกลยุทธ์การจับคู่ SWOT Matrix โดยใช้จุดอ่อนกับโอกาส (S-T Strategies) ได้กลยุทธ์ ดังนี้

3.1 พัฒนาระบบการบังคับใช้กฎหมายให้มีความปลอดภัยจากผู้มีอิทธิพล (S1 O1,2)

3.2 พัฒนากฎ ระเบียบ และข้อบังคับเกี่ยวกับยาเสพติค (S2 O2, 3)

4. การกำหนดกลยุทธ์การจับคู่ SWOT Matrix โดยใช้จุดอ่อนกับโอกาส (W-T Strategies) ได้กลยุทธ์ ดังนี้

4.1 พัฒนาศักยภาพแหล่งข่าวเพื่อความสอดคล้องกับสถานการณ์ยาเสพติค (W3,4,5,6 T2,3)

4.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งในหมู่บ้านภายใต้หลักการบริหาร 4 ได้แก่ โปร่งใส เป็นธรรม ประหยัด และมีประสิทธิภาพ (W2,6 T2,3)

จากการกำหนดกลยุทธ์การสร้างพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติดของหมู่บ้าน พบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับใช้ และบทลงโทษที่สอดคล้องกับชุมชน พอสรุปได้ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อมุ่งใช้กฎหมาย กับผู้เกี่ยวข้องยาเสพติด

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาสัมพันธด้วยกลไกต่าง ๆ

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาศักยภาพความพร้อมของบุคลากรในการบังคับใช้กฎหมาย อย่างเป็นธรรม

กลยุทธ์ที่ 4 จัดระบบการบริหารด้านการข่าวในระดับพื้นที่

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาศักยภาพการทำงานเครือข่ายด้านกฎหมายให้มีระบบและ ค่อนข้าง

กลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริมองค์ความรู้ให้กับผู้ปฏิบัติด้านกฎหมายและกระบวนการ

ยุติธรรม

กลยุทธ์ที่ 7 พัฒนาระบบการบังคับใช้กฎหมายให้มีความปลอดภัยจาก

ผู้มีอิทธิพล

กลยุทธ์ที่ 8 พัฒนากฎ ระเบียบ และข้อบังคับเกี่ยวกับยาเสพติด

กลยุทธ์ที่ 9 พัฒนาศักยภาพแหล่งข่าวเพื่อความสอดคล้องกับสถานการณ์

ยาเสพติด

กลยุทธ์ที่ 10 เสริมสร้างความเข้มแข็งในหมู่บ้านภายใต้หลักการบริหาร 4 ได้แก่ โปร่งใส เป็นธรรม ประหยัด และมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 18 แสดงผลการวิเคราะห์ SWOT Matrix ด้านการสร้างทางเลือกและโอกาสให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องปัญหา

<p style="text-align: center;">สภาพแวดล้อมภายใน</p> <p style="text-align: center;">สภาพแวดล้อมนอก</p>	<p style="text-align: center;">จุดแข็ง (S)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีการเก็บข้อมูลและบันทึกข้อมูลของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ในหมู่บ้าน 2. ใช้งบประมาณกองทุนในหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือผู้บำบัดให้มีงานทำ 3. ผู้นำสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้เสพยาเสพติด 4. สังคมเน้นการให้อภัยแก่ผู้เสพยาเสพติด 	<p style="text-align: center;">จุดอ่อน (W)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีข้อจำกัดในการค้นหาผู้เสพยาเสพติด 2. ไม่มีกำหนดวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติกับผู้ที่เกี่ยวข้อง 3. สังคมยังไม่ยอมรับที่เลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติด 4. ญาติของผู้เกี่ยวข้องขาดการร่วมมือในการให้ข้อมูลข่าวสาร
<p style="text-align: center;">โอกาส (O)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เสพยาเสพติด ได้รับการบำบัดรักษา 2. ยินยอมและให้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในหมู่บ้าน 3. มีการจัดทำวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและความพร้อมของผู้เสพยาเสพติด 4. สร้างอาชีพให้กับผู้บำบัดรักษา 	<p style="text-align: center;">SO</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาระบบจัดเก็บและบันทึกข้อมูลผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด (S1,2 O3) 2. ส่งเสริมการและสนับสนุนมาตรการป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (S2,4 O1,4) 3. เสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด (S2,3,4 O1,2,3,4) 	<p style="text-align: center;">WO</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เสริมสร้างปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาและแก้ไขปัญหายาเสพติด (W3,4 O1,4) 2. พัฒนาการปรับเปลี่ยนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นผู้ร่วมพัฒนาชุมชน (W2,3 O1,2) 3. เสริมสร้างความพึงพอใจกับครอบครัวผู้เกี่ยวข้องและผู้นำชุมชน (W4 O2)
<p style="text-align: center;">อุปสรรค (T)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำขาดการสอดส่อง ติดตามดูแลแก่ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง 2. ขาดงบประมาณสนับสนุนด้านอาชีพให้แก่ผู้ผ่านการบำบัดรักษา 3. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องขาดความตระหนักในการแก้ไขปัญหายาเสพติด 	<p style="text-align: center;">ST</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เสริมสร้างกลไกการติดตาม ดูแลหลังการบำบัดรักษาและฟื้นฟู (S1,2,4 T1,2) 2. สร้างความตระหนักของชุมชนและปรับเจตคติในการแก้ไขปัญหายาเสพติด (W4 O1,3) 	<p style="text-align: center;">WT</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวในการแก้ไขปัญหายาเสพติด (W3,4 T1,3) 2. ส่งเสริมและสนับสนุนผู้นำศึกษาทำงานในการหาทางเลือกแก่ผู้ก่อปัญหา (W2 O1,2)

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ SWOT Matrix ด้านการสร้างทางเลือกและโอกาสให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องปัญหา ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) กลยุทธ์การสร้างพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ ด้วยการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ SWOT Matrix มา

จัดทำเป็น กลยุทธ์ แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญของกลยุทธ์ที่ได้ตามที่ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นสรุปผลได้ดังนี้

1. การกำหนดกลยุทธ์การจับคู่ SWOT Matrix โดยใช้จุดแข็งกับโอกาส (S-O Strategies) ได้กลยุทธ์ ดังนี้

1.1 พัฒนาระบบจัดเก็บและบันทึกข้อมูลผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด (S1,2 O3)

1.2 ส่งเสริมการและสนับสนุนมาตรการป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (S2,4 O1,4)

1.3 เสริมสร้างภูมิปัญญาต้านภัยยาเสพติด (S2,3,4 O1,2,3,4)

2. การกำหนดกลยุทธ์การจับคู่ SWOT Matrix โดยใช้จุดแข็งกับโอกาส (W-O Strategies) ได้กลยุทธ์ ดังนี้

2.1 เสริมสร้างปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาและแก้ไขปัญหา (W3,4 O1,4)

2.2 พัฒนาการปรับเปลี่ยนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นผู้ร่วมพัฒนาชุมชน (W2,3 O1,2)

2.3 เสริมสร้างความพึงพอใจกับครอบครัวผู้เกี่ยวข้องและผู้นำชุมชน (W4 O2)

3. การกำหนดกลยุทธ์การจับคู่ SWOT Matrix โดยใช้จุดแข็งกับโอกาส (S-T Strategies) ได้กลยุทธ์ ดังนี้

3.1 เสริมสร้างกลไกการติดตาม ดูแลหลังการบำบัดรักษาและฟื้นฟู (S1,2,4 T1,2)

3.2 สร้างความตระหนักของชุมชนและปรับเจตคติในการแก้ไขปัญหา (S4 T1,3)

4. การกำหนดกลยุทธ์การจับคู่ SWOT Matrix โดยใช้จุดแข็งกับโอกาส (W-T Strategies) ได้กลยุทธ์ ดังนี้

4.1 เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด (W3,4 T1,3)

4.2 ส่งเสริมและสนับสนุนผู้นำศึกษาในงานในการหาทางเลือกแก่ผู้ก่อปัญหา (W2 T1,2)

จากการกำหนดกลยุทธ์การสร้างพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของหมู่บ้าน พบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ด้านการสร้างทางเลือกและโอกาส ให้แก่ผู้ก่อปัญหา พอสรุปได้ดังนี้

- กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบจัดเก็บและบันทึกข้อมูลผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการและสนับสนุนมาตรการป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- กลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างภูมิปัญญาต้านภัยยาเสพติด
- กลยุทธ์ที่ 4 เสริมสร้างปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาและแก้ไข
ปัญหา
- กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาการปรับเปลี่ยนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นผู้ร่วมพัฒนาชุมชน
- กลยุทธ์ที่ 6 เสริมสร้างความพึงพอใจกับครอบครัวผู้เกี่ยวข้องและผู้นำชุมชน
- กลยุทธ์ที่ 7 เสริมสร้างกลไกการติดตาม ดูแลหลังการบำบัดรักษาและฟื้นฟู
- กลยุทธ์ที่ 8 สร้างความตระหนักของชุมชนและปรับเจตคติในการแก้ไขปัญหา
- กลยุทธ์ที่ 9 เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวในการแก้ไขปัญหา
ยาเสพติด
- กลยุทธ์ที่ 10 ส่งเสริมและสนับสนุนผู้นำศึกษาดูงานในการหาทางเลือกแก่ผู้ก่อ
ปัญหา

ผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ(Workshop) ผู้เข้าร่วมประชุม ได้ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ด้วยการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ SWOT Matrix มาจัดทำเป็นกลยุทธ์นำเสนอกลยุทธ์ที่ได้ต่อที่ประชุมใหญ่เพื่อให้ที่ประชุมใหญ่ร่วมกันตรวจสอบ และยืนยันกลยุทธ์ ผลการพัฒนากลยุทธ์การสร้างพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1. กลยุทธ์ด้านการแก้ไขปัญหายังมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในชุมชน
 - 1.1 จัดอบรมสัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดแก่ประชาชน
 - 1.2 พัฒนาศักยภาพบุคลากรความสงบเรียบร้อยประจำหมู่บ้านในการเฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้าน
 - 1.3 พัฒนาทักษะและเสริมสร้างศักยภาพให้แก่ผู้นำในการแก้ไขปัญหายาเสพติด
 - 1.4 พัฒนาศักยภาพการมีส่วนร่วมภาคประชาชน
 - 1.5 พัฒนาประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
 - 1.6 ส่งเสริมความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจให้แก่ประชาชนในการปฏิบัติงานรักษาความสงบเรียบร้อยประจำหมู่บ้าน
 - 1.7 พัฒนาระบบและกลไกการเผยแพร่ให้ความรู้ และตระหนักถึงปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน

- 1.8 จัดทำแผนยุทธศาสตร์ศักดิ์กันในพื้นที่เป้าหมายการแพร่ระบาดของยาเสพติด
 - 1.9 จัดฝึกอบรมเพิ่มทักษะการให้คำปรึกษาและปลูกจิตสำนึกให้กับทุกภาคส่วน
 - 1.10 สร้างความตระหนักแก่ครอบครัว ชุมชนในการมีส่วนร่วมเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ที่เกี่ยวกับยาเสพติด
2. กลยุทธ์ด้านการใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ในชุมชน
 - 2.1 พัฒนาระบบจิตวิทยามวลชนเพื่อสร้างพลังทางสังคม เช่น มอบประกาศเกียรติคุณ หรือมอบสัญญาลักษณ์แก่ครัวเรือนที่ปลอดยาเสพติด
 - 2.2 ปลูกจิตสำนึกสร้างความตระหนักและกระแสดักค้ำต่อต้านยาเสพติด
 - 2.3 เพิ่มบทบาทของภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาเสพติด
 - 2.4 หนุนรงค์ประชาสัมพันธ์เชิงรุกต่อทุกกลุ่มเป้าหมายและทุกพื้นที่
 - 2.5 พัฒนาและส่งเสริมสถาบันทางสังคมในพื้นที่ในการแก้ไขปัญหาเสพติด
 - 2.6 ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นหมู่บ้านต้นแบบเพื่อขยายผลในหมู่บ้านข้างเคียงหรือหมู่บ้านอื่น
 - 2.7 พัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาแรงงานต่างด้าวกับยาเสพติด
 - 2.8 เสริมสร้างและเพิ่มความยั่งยืนของหมู่บ้านเพื่อพัฒนาเป็นหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน
 - 2.9 สร้างยุทธศาสตร์ร่วมพลังประชาพื้นภักย์ยาเสพติด
 3. ด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับใช้ และบทลงโทษที่สอดคล้องกับชุมชน
 - 3.1 ส่งเสริมประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อมุ่งใช้กฎหมายกับผู้เกี่ยวข้องยาเสพติด
 - 3.2 พัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาสัมพันธ์ด้วยกลไกต่าง ๆ
 - 3.3 พัฒนาศักยภาพความพร้อมของบุคลากรในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม
 - 3.4 จัดระบบการบริหารจัดการข่าวในระดับพื้นที่
 - 3.5 พัฒนาศักยภาพการทำงานเครือข่ายด้านกฎหมายให้มีระบบและต่อเนื่อง
 - 3.6 ส่งเสริมองค์ความรู้ให้กับผู้ปฏิบัติด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
 - 3.7 พัฒนาระบบการบังคับใช้กฎหมายให้มีความปลอดภัยจากผู้มีอิทธิพล
 - 3.8 พัฒนากฎ ระเบียบ และข้อบังคับเกี่ยวกับยาเสพติด
 - 3.9 พัฒนาศักยภาพแหล่งข่าวเพื่อความสอดคล้องกับสถานการณ์ยาเสพติด

3.10 เสริมสร้างความเข้มแข็งในหมู่บ้านภายใต้หลักการบริหาร 4 ได้แก่
โปร่งใส เป็นธรรม ประหยัด และมีประสิทธิภาพ

4. ด้านการสร้างทางเลือกและ โอกาสให้แก่ผู้ที่ก่อปัญหา

- 4.1 พัฒนาระบบจัดเก็บและบันทึกข้อมูลผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- 4.2 ส่งเสริมการและสนับสนุนมาตรการป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- 4.3 เสริมสร้างภูมิปัญญาต้านภัยยาเสพติด
- 4.4 เสริมสร้างปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 4.5 พัฒนาการปรับเปลี่ยนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นผู้ร่วมพัฒนาชุมชน
- 4.6 เสริมสร้างความพึงพอใจกับครอบครัวผู้เกี่ยวข้องและผู้นำชุมชน
- 4.7 เสริมสร้างกลไกการติดตาม ดูแลหลังการบำบัดรักษาและฟื้นฟู
- 4.8 สร้างความตระหนักของชุมชนและปรับเจตคติในการแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 4.9 เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวในการแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 4.10 ส่งเสริมและสนับสนุนผู้นำศึกษาคุณานในการหาทางเลือกแก่ผู้ก่อปัญหา

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ให้ผู้เข้าร่วมการประชุมพิจารณาและคัดเลือกกลยุทธ์ที่มีความสำคัญและเหมาะสม ซึ่งได้กลยุทธ์การสร้างพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของหมู่บ้านพบพระเหนือ หมู่ที่ 1 ตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ดังนี้

1. ด้านการแก้ไขปัญหายาอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในหมู่บ้าน/ชุมชน
 - กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาศักยภาพชุดรักษาความสงบเรียบร้อยประจำหมู่บ้านในการเฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้าน
 - กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมและสนับสนุนการแสวงหาความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของชุมชน
2. ด้านการใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ในชุมชน
 - กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสร้างความตระหนักและกระแสคัดค้านต่อต้านยาเสพติด
 - กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นหมู่บ้านต้นแบบเพื่อขยายผลในหมู่บ้านข้างเคียงหรือหมู่บ้านอื่น
3. ด้านการจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับใช้ และบทลงโทษที่สอดคล้องกับชุมชน
 - กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อมุ่งใช้กฎหมายกับผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพการทำงานเครือข่ายด้านกฎ ระเบียบและข้อบังคับ
ให้มีประสิทธิภาพ

4. ด้านการสร้างทางเลือกและ โอกาสให้แก่ผู้ที่ก่อปัญหา

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบจัดเก็บและบันทึกข้อมูลผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมสนับสนุนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติด
ยาเสพติดเพื่ออยู่ในสังคมอย่างปกติสุข